Οἱ Τοῦρκοι τὸν εἶχαν ὑποψιαστῆ γιὰ τὶς μυστικὲς πατριωτικές του ἐνέργειες. Ὁ Ὑψηλάντης τὸ κατάλαβε καὶ ἔφυγε κρυφὰ στὴν Αὐστρία.

Ἔπειτα ἀπ' αὐτὸ ὁ Ρήγας, ἀφοῦ στερήθηκε ἀκόμη καὶ τὴ συνεργασία τὴν πολύτιμη τοῦ Μαυρογένη στὸ πατριωτικό του ἔργο, ἀποφάσισε νὰ φύγη κι αὐτὸς καὶ νὰ πάη νὰ ἐγκατασταθῆ στὴ Βιένη.

Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ἐργαζόταν, ὅπως πίστευε, ἐλεύθερα γιὰ τὴν ποθητὴ ἀπολύτρωση τῆς Πατρίδας.

Φανταζόταν τὴν Αὐστρία χώρα χριστιανικὴ καὶ ἐλεύθερη. Φανταζόταν ὅτι θὰ μποροῦσε ἀνεμπόδιστα νὰ τυπώση ἐκεῖ τὰ πατριωτικὰ βιβλία του, τὰ ἐπαναστατικὰ ποιήματά του ἐναντίον τῆς Τουρκιᾶς, χωρὶς καμιὰ δυσκολία.

Πολὺ ἀργὰ ὅμως κατάλαβε ὅτι οἱ Αὐστριακοὶ ἦταν ἀδερφωμένοι μὲ τοὺς Τούρκους καὶ ἦταν ἀκόμη φανατικώτεροι χριστιανομάχοι ἀπὸ αὐτούς. Γιατὶ ἤθελαν νὰ κυριαρχήσουν στὰ Μπαλκάνια κι οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ τοὺς ἦταν ἐμπόδιο.

Πρὶν φύγει ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι γιὰ τὴν Αὐστρία ὁ Ρήγας βάλθηκε νὰ ὀργανώση ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ στέρεα τὰ μυστικὰ μέλη τῆς «Πατριωτικῆς Ἑταιρίας».

Αὐτὰ θὰ τὸν βοηθοῦσαν μ' ὅλα τὰ μέσα στοὺς ἀγῶνες, ποὺ θ' ἄρχιζε ἀπὸ τὴ Βιένη γιὰ τὴν ἀνάσταση καὶ τὴν ἀπολύτρωση τῆς φυλῆς.

Μὲ τὴ βοήθεια πάντα τοῦ πιστοῦ κι ἐνθουσιασμένου φίλου του Γιώργη Κανταρτζῆ, ποὺ ἦταν

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΓΝΩΣΕΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

καὶ ποιητὴς κι εἶχε γράψει καὶ πατριωτικὰ ποιήματα, ἀσφάλισε ἀρκετὰ χρηματικὰ βοηθήματα ἀπὸ τοὺς πλούσιους ἔμπορους τῆς Βλαχιᾶς.

Μέλη μυστικὰ τῆς «Πατριωτικῆς Ἑταιρίας», τοῦ ἔδωσαν τὰ μέσα γιὰ νὰ τυπώση στὴ Βιένη τὰ ποιήματα καὶ τὰ βιβλία του, καθὼς καὶ τὸ μεγάλο Χάρτη, ποὺ μόνος του τὸν εἶχε χαράξει.

Ὕστερα ἀπὸ τὸν τραγικὸ θάνατο τοῦ Μαυρογένη, πρὶν φύγει ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι ὁ Ρήγας, πέρασε τὸ Δούναβη. Ἐκεῖ πῆγε καὶ τὸν βρῆκε ὁ Μπέης Πασβάνογλος.

Πλούσια δῶρα τοῦ ἔφερε, γιὰ νὰ τοῦ ἐκφράση τὴ βαθειά του εὐγνωμοσύνη, ποὺ τοῦ εἶχε σώσει τὴ ζωὴ ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ Μαυρογένη.

Ὁ Ρήγας περιποιήθηκε τὸν ἄρχοντα τοῦ Βιδινιοῦ, τὸν Πασβάνογλο, καὶ τὸν κατήχησε μὲ αὐτὴ τὴν εὐκαιρία στὰ πατριωτικά του ὄνειρα.

Ὁ Πασβάνογλος ἦταν Μωαμεθανὸς στὴ θρησκεία του. Καὶ θὰ ἦταν φυσικὸ νὰ μὴν εἶχε ἐμπιστοσύνη στὸ χριστιανὸ τὸ Ρήγα.

Μὰ ὅταν αὐτὸς μὲ τὴ μεγάλη ψυχή του καὶ τὸ φιλελεύθερο ἐνθουσιασμό του ἐμπιστεύτηκε στὸν ἀνίδεο διοικητὴ τοῦ Βιδινιοῦ τῆς Βουλγαρίας τὰ μεγάλα του σχέδια, ὁ Πασβάνογλος ἀφοσιώθηκε μὲ πίστη φανατικοῦ νεοφώτιστου στὸ μεγαλόπνοο πολιτικὸ πρόγραμμα τοῦ Ρήγα: Νὰ ἀπολευτερώση ἀπὸ τὴν τυραννία τοῦ Σουλτάνου ὅλους τοὺς λαοὺς, ποὺ κατοικοῦσαν στὰ Μπαλκάνια καὶ νὰ τοὺς ἑνώση σὲ μιὰ Μεγάλη ὁμοσπονδία, ὅπως στὴ σημερινὴ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ. Δ.της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Ἑλβετία ἢ στὴν Ἀμερική, κάτω ἀπὸ μιὰ ἀδερφικὴ διοίκηση.

Μαζὶ μὲ τὴν Ἑλλάδα του νὰ ἰδῆ ἐλευθερωμένους ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ τὴ μαύρη τοῦ Σουλτάνου κι ὅλους τοὺς ἄλλους γειτονικοὺς λαούς. Αὐτὸ ἦταν τὸ μεγάλο ὄνειρο καὶ τὸ μεγάλο σχέδιο τοῦ Ρήγα, ποὺ ἀργότερα τὸ ἀγκάλιασαν ὅλοι οἱ διαλεχτοὶ στὰ Μπαλκάνια κι ὡς τὰ σήμερα ἀκόμη τὸ ὑποστηρίζουν.

Ὁ Πασβάνογλος ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὸ σχέδιο αὐτὸ κι ἀπὸ τὴ μεγαλοψυχιὰ τοῦ σωτήρα του ἔγινε ὄχι μόνον ὁ πιὸ φανατικὸς ὀπαδὸς τοῦ Ρήγα, ἀλλὰ καὶ ὁ πρῶτος ἐπαναστάτης κατὰ τοῦ Σουλτάνου μὲ τὴν ὁδηγία πάντα τοῦ Ρήγα, ποὺ τοῦ ζητοῦσε κι ἀπὸ μακριὰ τὴ γνώμη του μὲ γράμματα.

Μαζὶ μὲ τὸν Πασβάνογλο ὁ Ρήγας προσπάθησε νὰ παρασύρη σ' ἕναν κοινὸ ἀγῶνα ἐναντίον τῆς τούρκικης τυραννίας, ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερους ἀπὸ τοὺς ὑποδουλωμένους λαοὺς στὰ Μπαλκάνια.

Καὶ τὸ μεγάλο του αὐτὸ ἀπολευθερωτικὸ πρόγραμμα γιὰ τὰ Μπαλκάνια, ποὺ στέναζαν βαρειὰ κάτω ἀπὸ τὴν τυραννικὴ σκλαβιὰ τοῦ βάρβαρου τοῦ Τούρκου, φαίνεται πιὸ καθαρὰ σ' ἕνα θούριο τραγούδι του,

Βουλγάροι κι Ἀρβανῖτες, Ἀρμένιοι καὶ Ρωμιοί,
Ἀράπηδες καὶ Ἄσπροι, μὲ μιὰ κοινὴν ὁρμή.
Γιὰ τὴν ἐλευθερία νὰ ζώσουμε σπαθί,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΧΟΛΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Πῶς εἴμαστ' ἀντρειωμένοι παντοῦ νά ξακουστῆ.
Σουλιῶτες καὶ Μανιάτες, λιοντάρια ξακουστά.
Ὡς πότε στὶς σπηλιές σας κοιμᾶστε σφαλιστά;...
Μαυροβουνιοῦ καπλάνια κι Ὀλύμπου σταυραετοί,
Κι Ἀγράφων τὰ ξεφτέρια, γενῆτε μιὰ ψυχή,
Σπετσῶν, Ψαρῶν καὶ Ὕδρας θαλασσινὰ πουλιά,
Ὁ νόμος σᾶς προστάζει νὰ βάλετε φωτιά,
Νὰ κάψτε τὴν ἁρμάδα τοῦ Καπετὰν Πασσᾶ,
Νὰ μπῆτε μὲς τὴν Πόλη καὶ στὴν ἉγιαΣοφιά...

18. Εἰὴ Βιένη

Στὰ 1793 πῆγε ἀπὸ τὴ Θεσσαλία στὸ Βουκουρέστι, γιὰ νὰ ζητήση ἐργασία ὁ Χριστόφορος Περαιβός, νέος εἴκοσι χρόνων τότε.

Μόλις ἔφτασε, ἄκουσε νὰ γίνεται πολὺς λόγος καὶ μὲ πολλὰ ἐγκώμια ν' ἀναφέρεται ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ Ἕλληνες τὸ ὄνομα τοῦ συντοπίτη του Ρήγα Βελεστινλῆ.

Δὲν ἔχασε καθόλου καιρὸ ὁ Περαιβός. Πῆγε ἀμέσως καὶ παρουσιάστηκε στὸ Ρήγα. Μὲ μεγάλη συγκίνηση δέχτηκε ὁ Ρήγας τὸ νέο, ποὺ τοῦ ἔφερε τὰ θλιβερὰ τῆς σκλάβας Θεσσαλίας τὰ χαιρετίσματα.

Ὁ Περαιβὸς ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα γοητεύτηκε μὲ τὴ φιλία τοῦ Ρήγα τόσο πολύ, ὥστε πήγαινε κάθε μέρα νὰ βλέπη τὸ μεγάλο τὸν πατριώτη καὶ προστάτη του.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Ὁ Ρήγας ὅταν ἐβεβαιώθηκε ὅτι ὁ Περαιβὸς ἦταν ἕνας γενναῖος κι ἐνάρετος νέος, νέος μὲ βαθὺ πατριωτικὸ αἴσθημα, τὸν ἀγάπησε περισσότερο. Τὸν ἐσύστησε στὸ συνεργάτη καὶ φίλο του τὸν Καντρτζῆ, κι αὐτὸς ἔμπασε τὸ νεοφώτιστο πατριώτη σ' ὅλα τὰ μυστικὰ τῆς πατριωτικῆς ἐργασίας τοῦ Ρήγα ἐναντίον τῆς τούρκικης τυραννίας.

Ἀπὸ τότε ὁ Περαιβὸς ἀφοσιώθηκε περισσότερο στὸ Ρήγα. Μὲ τὰ ἀρκετὰ γράμματα, ποὺ ἤξερε, μὲ τὴ φυσική του ἐξυπνάδα καὶ τὴν τόλμη του, ἔγινε γλήγορα ἀχώριστος φίλος καὶ συνεργάτης πολύτιμος τοῦ Ρήγα, ὡς τὴν ἡμέρα, ποὺ οἱ Αὐστριακοὶ τοὺς ἔπιασαν μαζὶ στὸ Τριέστι.

Στὴ Βιένη ἔφτασε ὁ Ρήγας μαζὶ μὲ τὸ Χριστόφορο τὸν Περαιβὸ καὶ τὸν Ἕλληνα γιατρὸ, ἀχώριστο φίλο καὶ συνεργάτη του στὸ Βουκουρέστι, τὸ Δημήτρη τὸ Ζητσαῖο.

Ἐκεῖ, ἀνάμεσα σὲ τόσους Ἕλληνες ἐμπόρους πατριῶτες κι ἐνθουσιασμένους νέους φοιτητές, ὁ Ρήγας ἐδιπλασίασε τὴν πατριωτική του ἐνεργητικότητα.

Δυὸ καὶ τρεῖς φορὲς τὴ βδομάδα προσκαλοῦσε μυστικὰ τοὺς πιὸ ἔμπιστους Ἕλληνες τῆς Βιένης καὶ τοὺς διάβαζε τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀπολυτρωμοῦ.

Ἀφοσιωμένοι ὅλοι τὸν ἄκουαν καὶ χαιρόνταν ἀπὸ τὰ χείλη του.

Δάκρυα ἔβρεχαν τὰ πρόσωπά τους σὲ κάθε ὁμιλία θλιβερὴ γιὰ τὴν τύχη τῆς ἄτυχης Πατρίδας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ. Δ.ης Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

τοῦ ἱεραπόστολου τῆς Ἑλληνικῆς Ἰδέας.

Καὶ ὅλοι τους ἔδιναν τὰ χρηματικὰ μέσα, ποὺ θὰ χρειαζόταν ὁ Ρήγας, γιὰ νὰ τυπώση τὰ βιβλία του καὶ τὰ πατριωτικά του τραγούδια, νὰ τὰ στείλη ἐκεῖ κάτω στὴν Πατρίδα, νὰ μοιραστοῦν παντοῦ, σ' ὅλα τὰ μέρη.

19. Σαρωσίματα Ἐλευθερίας

Ὁ πιὸ φλογερὸς πατριώτης καὶ ὁ πιὸ ἐνθουσιασμένος συνεργάτης τοῦ Ρήγα στὴ Βιένη στάθηκε ὁ Χιώτης πλούσιος μεγαλέμπορος Στρατῆς Ἀργέντης.

Ὁ Ἀργέντης ὄχι μόνο ὅλη σχεδὸν τὴν περιουσία του ξόδεψε γιὰ νὰ πετύχη κάθε πατριωτικὴ προσπάθεια τοῦ Ρήγα, ἀλλὰ τὸν ἀκολούθησε πιστὰ ὡς στὸ τέλος.

Μὲ τὰ μέσα, ποὺ εἶχε στὴ διάθεσή του ὁ Ρήγας ἀπὸ τέτιους γενναίους πατριῶτες, ἐτύπωσε καὶ σκόρπισε σ' ὅλην τὴν ὑποδουλωμένη Ἑλλάδα, στὰ Μπαλκάνια καὶ στὴν Ἀνατολή, τὰ βιβλία του, τὰ τραγούδια του καὶ τοὺς χάρτες του.

Σὲ πολλὲς χιλιάδες ἀντίτυπα κυκλοφοροῦσε στὴν Ἑλλάδα ὁ ὕμνος τοῦ Ρήγα, «ὡς πότε παλικάρια». Πολλὰ κιβώτια μὲ χάρτες καὶ μὲ βιβλία του ἔφταναν στὴ Σμύρνη, στὸ Βουκουρέστι κι ἀλλοῦ.

Ὅ,τι μποροῦσε νὰ ξυπνήση ἀπὸ τὸ λήθαργο

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

τῆς μαύρης σκλαβιᾶς τὸ μῖσος τοῦ ραγιᾶ, πού ἔσκυφτε κάτω ἀπὸ τὴν πιὸ σκληρὴ τυραννία τοῦ Τούρκου, τὸ ἔβανε μπροστὰ ὁ Ρήγας.

Μόνος του ἀντίγραψε ἀπὸ τὸ μουσεῖο τῆς Βιέννης μίαν ὡραία εἰκόνα τοῦ Μεγάλου Ἀλέξαντρου. Ἔγραψε ἀπάνω σύντομα τὰ κατορθώματα τοῦ Μακεδόνα στρατηλάτη, τὴν ἐτύπωσε ἐκεῖ σ' ἕνα λιθογραφεῖο κι ἔστειλε παντοῦ χιλιάδες ἀντίτυπα.

Εἶχε γράψει «Δημοκρατικὴ Προπαίδεια». Ἑτοίμασε καὶ τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ποὺ ὀνειρευόταν.

Γιὰ νὰ τυπώση τὰ βιβλία, τὶς εἰκόνες, τοὺς χάρτες καὶ γιὰ νὰ τὰ σκορπίση σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Ἀνατολή, πολὺ τὸν βοήθησε ἕνας ἄλλος Χιώτης συνεργάτης του καὶ φίλος, ὁ ἔμπορος στὸ Τριέστι Ἀντώνης Κορωνιός.

Ὁ Κορωνιός, ὅπως κι ὁ Ἀργέντης, στάθηκαν οἱ πιὸ πιστοὶ φίλοι καὶ συνεργάτες του. Καὶ οἱ δυό τοῦ ἔμειναν ὡς τὸ τέλος πιστοί. Ἀφοσιωμένοι τὸν ἀκολούθησαν καὶ στὸν μαρτυρικὸ θάνατο.

Τὰ βιβλία, οἱ χάρτες, οἱ εἰκόνες, τὰ πατριωτικὰ ἐγερτήρια τοῦ Ρήγα εἶχαν πλημμυρήσει τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ Μπαλκάνια.

Κυκλοφοροῦσαν παντοῦ, στὰ βουνὰ καὶ στοὺς κάμπους. Λυνάμωναν τὰ αἰσθήματα τῆς λευτεριᾶς, ξάναβαν τὸν ἐνθουσιασμὸ στὶς γενναῖες ψυχὲς τῶν ραγιάδων.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΑΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

20. Ἱερὸς σπκωμὸς

— Οἱ φίλοι μας ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι μοῦ γράφουν ἀνυπόμονοι σὰ νὰ κάθωνται στὰ κάρβουνα... Ὅλοι τους, Ἠπειρῶτες, Θεσσαλοί, Ρουμελιῶτες, Μωραῖτες μουγκρίζουν σὰν τὰ λιοντάρια... Ἔγραφε ὁ Ρήγας ἀπὸ τὴ Βιέννη στὸ Τριέστι τοῦ Κορωνιοῦ.

— «Δὲν εἶναι καιρὸς γιὰ βιβλία», μοῦ γράφουν. «Εἶναι ἀνάγκη νὰ κατεβῆς ἐμέσως κάτω στὴν Πατρίδα, μὲ κάθε τρόπο. Νὰ μᾶς γράψῃς τὴν ἡμέρα, ποὺ θὰ φύγῃς, γιὰ νὰ ξεκινήσουμε καὶ μεῖς ἀπὸ δῶ... Νὰ σμίξουμε κεῖ κάτω... Ὁ Θεὸς μαζί σου καὶ καλὴν ἀνιάμωση!...»

Ἀπὸ τὸ γράμμα αὐτὸ τοῦ Ρήγα, ποὺ μαζὶ μὲ ἄλλα ἔγγραφα τῆς «Πατριωτικῆς Ἑταιρίας» τὸ ἔπιασε στὰ χέρια τοῦ Κορωνιοῦ ἡ Αὐστριακὴ ἀστυνομία, φαίνεται καθαρὰ ὅτι ὁ σπόρος τοῦ Ρήγα γιὰ τὴν ἀπολύτρωση τῆς φυλῆς εἶχε παντοῦ καρποφορήσει.

Εἶχε ριζώσει στὴν Ἑλληνικὴ γῆ καὶ στὴν Ἑλληνικὴ ψυχή. Εἶχε φουντώσει τοὺς Ἑλληνικοὺς πόθους, κι εἶχε θεριέψει τὸν Ἑλληνικὸ ἐνθουσιασμό, κι εἶχε πετάξει κλώνους καὶ κλαδιὰ παντοῦ.

Δὲν ἦταν καιρὸς γιὰ βιβλία τώρα!... τοῦ ἔγραφαν. Τὰ σαλπίσματά του κατὰ τῆς τυραννίας εἶχαν φτάσει καὶ στὰ τελευταῖα Ἑλληνικὰ ἀκροβούνια....

Δὲν ἔμενε παρὰ νὰ κατεβῆ ὁ ἴδιος στὴν Ἑλ-

Ε.Υ. Δ.ης Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

λάδα. Ὁ ἴδιος ὁ Ρήγας. Ὁ προφήτης, ὁ ἐμπνευστὴς κι ὁ ἀρχηγός. Καὶ θὰ ξεσποῦσε τότε θύελλα σωστή, ὁ ἱερὸς Σηκωμὸς τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον τῆς μακρόχρονης σκλαβιᾶς....

Ὁ Ρήγας τὸ ἀποφάσισε.

Ἔκαμε τὸ σταυρό του μιὰ μέρα, μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἀπὸ τὴν πιὸ βαθιὰ πατριωτικὴ συγκίνηση, ποὺ δοκίμασε ποτὲ στὴ ζωή του καὶ τ' ἀποφάσισε.

Εὐλογημένη ἡ ὥρα!....

Θὰ πρωτοκατέβαινε στὸ Μωριά.

Τὸ πλοῖο, ποὺ θὰ τὸν πήγαινε, θὰ τὸν ἔβγαζε στὴ Μάνη.

Οἱ Μανιάτες ἦταν οἱ πιὸ ἀνυπόταχτοι ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἕλληνες στὸν Τοῦρκο. Αὐτοὶ στὸ Μωριὰ κι οἱ Σουλιῶτες στὴν Ἤπειρο.

Θὰ πήγαινε, λοιπόν, πρῶτα στοὺς Μανιάτες. Θὰ τοὺς σήκωνε, θὰ τοὺς συνέπαιρνε μὲ τὸ φλογερό του τὸ κήρυγμα, γιὰ τὴν ἀπολύτρωση τῆς Πατρίδας, ἐναντίον τῶν Τούρκων.

Μὲ τοὺς ὁρμητικοὺς κι ἐμπειροπόλεμους Μανιάτες ἔπειτα θὰ χτυποῦσε τοὺς Τούρκους στὴ Μεσσηνία, στὴν Τρίπολη, στὴν Πάτρα, θὰ λευτέρωνε τὸ Μωριά.

Ὕστερα θὰ περνοῦσε στὴ Ρούμελη. Θὰ τσάκιζε κι ἐκεῖ τοὺς Τούρκους.

Ἔπειτα θὰ περνοῦσε στὴν Ἤπειρο, γιὰ νὰ ἑνώση τοὺς Μανιάτες μὲ τοὺς ἄλλους ἀνυπόταχτους ἐκεῖ, τοὺς Σουλιῶτες.

Ἀφοῦ θὰ καθάριζε κι ἐκεῖ τὸν τόπο ἀπὸ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ. Δ.Ι.Π.Ι.Κ.Τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

τὸν Τοῦρκο, μὲ ἕναν ἑνωμένο πλέον, μεγάλο καὶ γενναῖο Ἑλληνικὸ στρατὸ θὰ προχωροῦσε.

Θὰ λευτέρωνε ἀπὸ τὴ τυραννία τοῦ Τούρκου τὴν Ἀλβανία, τὴν Μακεδονία, τὴ Θράκη κι ὅλην τὴν ἄλλη Ἑλλάδα. Καὶ θὰ τὰ ἕνωνε ὅλα τὰ μέρη αὐτὰ κάτω ἀπὸ μιὰ μεγάλη Ἑλληνικὴ Δημοκρατία.

Ἀλλὰ δὲ θὰ σταματοῦσε ὡς ἐκεῖ.

Μὲ τὴν Ἀνάσταση τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, θὰ ἀπολύτρωνε ἀπὸ τὸν Τοῦρκο καὶ τὶς ἄλλες φυλὲς στὰ Μπαλκάνια. Καὶ θὰ τὶς ἕνωνε σὲ μιὰ Ὁμοσπονδία, ὅπως εἶναι οἱ Ἑνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς.

21. Ὁ Μπουναπάρτης

Πρὶν νὰ κατεβῇ στὴν Ἑλλάδα ὁ Ρήγας γιὰ νὰ σηκώση τοὺς ραγιάδες ἐναντίον τῆς Τουρκιᾶς, σκέφτηκε νὰ ζητήση καὶ τὴ βοήθεια κάποιου δυνατοῦ ἀπέξω.

Ὁ πιὸ δυνατὸς κι ὁ πιὸ ἀκουσμένος τότε στὴν Εὐρώπη ἦταν ὁ στρατηγὸς Μπουναπάρτης. Ὁ Μεγάλος Ναπολέοντας, ποὺ τότε εἶχε πάρει τὴ Βενετία.

Ἔγραψε, λοιπόν, ὁτὸ Μεγάλο Ναπολέοντα ἕνα φλογερὸ γράμμα ὁ Ρήγας. Μὲ τὰ πιὸ ζωερὰ χρώματα τοῦ παράστησε πῶς εἶχε καταντήσει τὴν ἄτυχη τὴν Ἑλλάδα Κόλαση ἡ μαύρη τυραννία τοῦ βάρβαρου Τούρκου.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΓΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008